

Sylabus na rok akademicki: 2020/2021														
Cykl kształcenia: 2019/2020-2023/2024														
Opis przedmiotu kształcenia														
Nazwa modułu/przedmiotu	STOMATOLOGIA SPOŁECZNA										Grupa szczegółowych efektów kształcenia			
											Kod grupy	Nazwa grupy		
											G	Prawne i organizacyjne aspekty medycyny		
Wydział	Lekarsko-Stomatologiczny													
Kierunek studiów	lekarsko-dentystyczny													
Jednostka realizująca przedmiot	Katedra i Zakład Higieny													
Specjalność	nie dotyczy													
Poziom studiów	jednolite magisterskie ☒ I stopnia ☐ II stopnia ☐ III stopnia ☐ podyplomowe ☐													
Forma studiów	☒ stacjonarne ☒ niestacjonarne													
Rok studiów	II										Semestr studiów:	☒ zimowy ☐ letni		
Typ przedmiotu	☒ obowiązkowy ☐ ograniczonego wyboru ☐ wolnego wyboru/ fakultatywny													
Rodzaj przedmiotu	☐ kierunkowy ☒ podstawowy													
Język wykładowy	☒ polski ☐ angielski ☐ inny													
Liczba godzin														
Forma kształcenia														
	Wykłady (WY)	Seminaria (SE)	Ćwiczenia audytorne (CA)	Ćwiczenia kierunkowe - niekliniczne (CN)	Ćwiczenia kliniczne (CK)	Ćwiczenia laboratoryjne (CL)	Ćwiczenia w warunkach symulowanych (CS)	Zajęcia praktyczne przy pacjencie (PP)	Ćwiczenia specjalistyczne - magisterskie (CM)	Lektoraty (LE)	Zajęcia wychowania fizycznego-obowiązkowe (WF)	Praktyki zawodowe (PZ)	Samokształcenie (Czas pracy własnej studenta)	E-learning (EL)
Semestr zimowy:														
Kształcenie bezpośrednie (kontaktowe)														

Kształcenie zdalne synchroniczne														
Kształcenie zdalne asynchroniczne		35											90	
Semestr letni:														
Kształcenie bezpośrednie (kontaktowe)														
Kształcenie zdalne synchroniczne														
Kształcenie zdalne asynchroniczne														
Razem w roku:														
Kształcenie bezpośrednie (kontaktowe)														
Kształcenie zdalne synchroniczne														
Kształcenie zdalne asynchroniczne		35											90	
Cele kształcenia:														
<p>C1. Znajomość podstaw higienicznego trybu życia, nauki pracy, znajomość zasad higieny rąk.</p> <p>C2. Znajomość podstaw epidemiologii, mierników stanu zdrowia populacji, rodzajów badań epidemiologicznych, wyprowadzania wniosków z obserwacji epidemiologicznych.</p> <p>C3. Znajomość znaczenia promocji zdrowia i profilaktyki chorób w zdrowiu publicznym, znaczenie szczepień ochronnych. Znajomość, rozumienie zjawisk z dziedziny zdrowia środowiskowego i epidemiologii środowiskowej (zależność dawka-efekt, dawka-odpowiedź, ocena ryzyka).</p> <p>C4. Znajomość epidemiologii chorób infekcyjnych i cywilizacyjnych (w tym m.in. próchnicy, chorób układu krążenia, nowotworów) – Świat a Polska.</p> <p>C5. Znajomość wskaźników demograficznych, ich wpływu na występowanie zjawisk zdrowotnych w populacji oraz na podejmowanie działań profilaktycznych.</p> <p>C6. Znajomość zasad racjonalnego żywienia i znaczenia diety w profilaktyce i rozwoju chorób (w tym szczególnie chorób jamy ustnej).</p>														
Macierz efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć:														
Numer efektu uczenia się przedmiotowego	Numer efektu uczenia się kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi				Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się (formujące i podsumowujące)				Forma zajęć dydaktycznych ** wpisz symbol				
W 01	G.W1.	Potrafi określić wskaźniki stanu zdrowia ludności i zasady ich oceny.				Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwium pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie, np. określić zasady oceny stanu zdrowia populacji i obliczyć mierniki dla podanych danych, np. zapadalność na choroby, wskaźniki zgonów, rozpowszechniania chorób i inwalidztwa.				SE				
W 02	G.W3.	Opisuje cele pierwotnej i wtórnej profilaktyki, umie skonstruować proste programy i zalecenia promocji zdrowia i właściwie dobrać do potrzeb zdiagnozowanych problemami epidemiologicznymi.				Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwium pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie, np. podaje i/lub rozpoznaje przykłady profilaktyki pierwotnej i wtórnej; wyjaśnia				SE				

			znaczenie żywienia i stylu życia w profilaktyce i rozwoju chorób.	
W 03	G. W4.	Zna podstawowe pojęcia związane ze zdrowiem, stylem życia i stanem zdrowia populacji.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwii pisemnych oraz na egzaminie potrafi zdefiniować podstawowe pojęcia związane ze zdrowiem, umie wskazać powiązania między odżywianiem, stylem życia a stanem zdrowia ludzi.	SE
W 04	G. W5.	Umie określić potrzeby zdrowotne społeczeństwa. Opisuje strukturę demograficzną ludności i na tej podstawie ocenia problemy zdrowotne populacji; określa ryzyko zachorowania i potrzeby zdrowotne ludności.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwii pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie, np. określić, od jakich czynników zależy stan zdrowia populacji, rozpowszechnienie chorób i potrzeby zdrowotne ludności.	SE
W 05	G. W6.	Zna sytuację zdrowotną w Rzeczypospolitej Polskiej i na świecie.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwii pisemnych oraz na egzaminie opisuje sytuację zdrowotną oraz epidemiologię chorób zakaźnych i niezakaźnych w Polsce i na świecie.	SE
W 06	G. W13.	Zna etiologię chorób zawodowych określonych w przepisach prawa, w tym związanych z wykonywaniem zawodu lekarza dentystry.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwii pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie, np. zagrożenia związane z wykonywaniem określonych zawodów.	SE
W 07	G. W19.	Potrafi określić zasady bezpieczeństwa i higieny pracy stomatologa.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwii pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie, np. określa przyczyny i skutki zakażeń szpitalnych, podaje zasady i etapy higienicznego mycia i dezynfekcji rąk oraz najczęściej popełniane błędy, zasady utylizacji odpadów; podaje zasady profilaktyki na stanowisku pracy stomatologa.	SE
W 08	G. W20.	Zna zasady postępowania w sytuacji zagrożenia epidemiologicznego, wytycza cele nadzoru i kontroli epidemiologicznej w konkretnie opisanych sytuacjach.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwii pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie, np. zinterpretować podane dane, podać wnioski, określić cele nadzoru i kontroli epidemiologicznej.	SE
U 01	G. U1.	Korzysta ze źródeł demograficznych (dane US, Demoskop GUS i inne bazy danych). Umie analizować dane o stanie zdrowia populacji, dane epidemiologiczne i określać na ich podstawie stan zdrowia populacji. Na podstawie danych źródłowych oblicza mierniki stanu zdrowia populacji.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwii pisemnych oraz na egzaminie oblicza mierniki stanu zdrowia populacji, podaje interpretacji uzyskanych wyników, wyciąga wnioski.	SE
U 02	G. U12.	Umie rozpoznawać czynniki szkodliwe i uciążliwe w miejscu pracy, zamieszkania lub nauki.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwii pisemnych oraz na egzaminie wskazuje, podaje czynniki szkodliwe i uciążliwe w środowisku człowieka.	SE
U 03	G. U14.	Potrafi potwierdzać i wykluczać związek czynników środowiskowych z etiologią choroby zawodowej.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwii pisemnych oraz na egzaminie wskazuje czynniki ryzyka chorób, dla podanych danych szacuje ryzyko: oblicza ryzyko względne, bezwzględne, iloraz szans, ryzyko przypisane ekspozycji oraz podaje interpretację uzyskanych wyników.	SE
U 04	G. U15.	Zna zasady profilaktyki i promocji zdrowia w obrębie jamy ustnej, umie przekazać pacjentowi potrzebne informacje w zakresie promocji zdrowia jamy ustnej.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwii pisemnych oraz na egzaminie podaje profilaktykę i promocję zdrowia w obrębie jamy ustnej.	SE

U 05	G. U18.	Konstruuje plan badań epidemiologicznych, określa ich cel, zbiera informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i przewlekłych. Planuje działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwii pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie, np. na podstawie podanych danych wskazanego celu badań potrafi zaplanować odpowiednie badanie epidemiologiczne.	SE
U 06	G. U21.	Przestrzega zasad pracy z materiałem biologicznym i zakaźnym, przestrzega zasad segregacji i utylizacji odpadów medycznych.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwii pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie, np. przedstawia zasady pracy z materiałem zakaźnym i biologicznym, określa przyczyny i skutki zakażeń szpitalnych, podaje zasady i etapy higienicznego mycia i dezynfekcji rąk, zasady utylizacji odpadów szpitalnych. Na ćwiczeniach praktycznych potrafi przeprowadzić prawidłową procedurę mycia/dezynfekcji rąk.	SE
K 01		Kreuje postawę prozdrowotną, aktywnie uczestniczy w programie dydaktycznym, chętnie bierze udział w różnych formach zajęć: dyskusja, przygotowanie prezentacji, praca w grupach.	Wykazuje postawę prozdrowotną. Aktywnie uczestniczy w różnych formach zajęć (obserwacja postawy studenta).	SE

** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM - ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK – samokształcenie, EL- E-learning.

Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw:

Wiedza: 5

Umiejętności: 4

Kompetencje społeczne: 4

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)	Obciążenie studenta (h)
1. Godziny kontaktowe:	0
2. Godziny w kształceniu zdalnym (e-learning)	35
3. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):	90
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	125
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	3,0
Uwagi	

Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty uczenia się)

Wykłady: nie dotyczy

Seminaria

- Higiena i promocja zdrowia, cele i zadania epidemiologii – podstawowe pojęcia. Podział nauk epidemiologicznych. Mierniki zdrowia populacji. Zjawiska demograficzne.
- Epidemiologia i profilaktyka próchnicy i innych chorób jamy ustnej.
- Typy badań epidemiologicznych (badanie opisowe, analityczne: ekologiczne, kliniczno-kontrolne, badanie przypadków, kohortowe; badania eksperymentalne) – przykłady badań związanych ze stomatologią. Potencjalne błędy w badaniach epidemiologicznych).
- Epidemiologia chorób przewlekłych niezakaźnych (choroby układu krążenia, nowotwory).

5. Zasady higieny żywności i żywienia. Obliczanie zapotrzebowania energetycznego, podstawowa i ponadpodstawowa przemiana materii. Rola składników pokarmowych. Dieta a profilaktyka i rozwój chorób jamy ustnej.
6. Higiena psychiczna: stres, jego źródła i sposoby eliminacji; higiena snu, uzależnienia. Choroby społeczne: niktynizm, alkoholizm, narkomania (rozpoznawanie, skutki zdrowotne, leczenie i profilaktyka).
7. Znaczenie biologiczne wody. Niedobór wody na świecie – statystyka. Zanieczyszczenie wód – czynnik chorobotwórczy. Szkodliwość czynników biologicznych i chemicznych w ściekach. Uzdatnianie wody, wskaźniki stanu czystości wód – interpretacja wyników badań.
8. Epidemiologia środowiskowa. Środowisko i zdrowie. Ekspozycja i dawka. Zależność dawka-efekt, dawka-odpowiedź, ocena ryzyka. Czynniki specyficzne w epidemiologii środowiskowej i w medycynie pracy.
9. Ćwiczenia z umiejętności korzystania z literatury medycznej. Styl życia i dieta (choroby układu krążenia, nowotwory, próchnica, choroby przewodu pokarmowego). Samodzielne zdobywanie i prezentowanie wiedzy z zakresu dietetyki, higieny i profilaktyki zdrowotnej.
10. Epidemiologia chorób zakaźnych.
11. Kolokwium.
12. Środowisko mieszkaniowe. Zanieczyszczenia wewnątrz pomieszczeń. Podstawy zagrożeń zdrowotnych związanych ze środowiskiem mieszkaniowym (i/lub pracowniczym). Zespół chorego budynku i schorzenia związane z budownictwem.
13. Choroby zawodowe, w tym związane z wykonywaniem zawodu lekarza dentysty. (2 godz. lek. = 1h 30min.)
14. Zakażenia szpitalne – epidemiologia. Zasady higieny stanowiska pracy w zawodach medycznych, szczególnie osób pracujących w gabinecie stomatologicznym. Higiena i mycie rąk. Mycie i dezynfekcja rąk. Choroby brudnych rąk.
15. Kolokwium poprawkowe, odrabianie zaległości.

Ćwiczenia: nie dotyczy

Inne: nie dotyczy

Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)

1. *Epidemiologia w zdrowiu publicznym*, pod red. Jerzy Bzdęga, Anita Gębska-Kuczerowska, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010
2. *Higiena*, pod red. Jan Kazimierz Karczewski, Wydawnictwo Czelej, 2002
3. *Podstawy epidemiologii*, pod red. R. Beoghole, R. Bonita, T. Kjellstrom, Instytut Medycyny Pracy im. Prof. J. Nofera, Łódź, 2006.

Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)

1. *Podstawy epidemiologii, wprowadzenie i metody oraz materiały ćwiczeniowe*, Jędrzychowski W., wyd. N, Kraków, 1993
2. Wybrane artykuły z fachowych czasopism (m.in. *Medycyny Środowiskowej – Environmental Medicine, Przeglądu Epidemiologicznego, Wiadomości Lekarskich*) i innych

Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)

Laptop, rzutnik multimedialny

Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu)

Zaliczenie przedmiotów obowiązkowych z I roku takich jak:

Anatomia człowieka, Podstawy chemii medycznej, Zdrowie publiczne.

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę, kryteria i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz

wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny) UWAGA! Warunkiem zaliczenia przedmiotu nie może być obecność na zajęciach

1. Obecność na wszystkich seminariach lub ewentualnie uzupełnienie wiedzy i odrobienie opuszczonych zajęć (nie więcej niż 2).
2. Aktywność w czasie zajęć i podczas pracy w grupach.
3. Zaliczenie wszystkich przeprowadzonych kartkówek / niezapowiedzianych/.
4. Zaliczenie kolokwium (pisemne) – pytanie otwarte i pytania o charakterze otwartego testu m- typu: wymień, zdefiniuj pojęcie, wyjaśnij, uzupełnij zdanie. Zadania problemowe, zadania rachunkowe, np.. obliczenie zapotrzebowania energetycznego i współczynników stosowanych w epidemiologii), interpretacja uzyskanych wyników i danych źródłowych.
5. Przygotowanie i wygłoszenie przynajmniej 1 referatu (prezentacji/ na zadany temat.
6. Egzamin pisemny /test/ - zaliczenie na ocenę pozytywną.

	Kryteria zaliczenia przedmiotu na zaliczenie (bez oceny)
zaliczenie	takie jak warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu

Ocena:	Kryteria oceny z egzaminu:
Bardzo dobra (5,0)	Prawidłowa odpowiedź na co najmniej 90% pytań testowych Bardzo dobra znajomość zagadnień przedstawionych na seminariach oraz w podręcznikach literatury podstawowej i uzupełniającej. Swobodne poruszanie się w obszarze problemów z dziedziny stomatologii społecznej, higieny i epidemiologii. Rozumienie i umiejętne wyjaśnianie zależności między określonymi czynnikami (czynnikami ryzyka), a występowaniem określonych zjawisk zdrowotnych. Interpretacja danych źródłowych i sprawne rozwiązywanie bardziej skomplikowanych zadań i problemów.
Ponad dobra (4,5)	Prawidłowa odpowiedź na co najmniej 85% pytań testowych Bardzo dobra znajomość zagadnień przedstawionych na seminariach oraz w podręcznikach literatury podstawowej i uzupełniającej. Dobre rozumienie zjawisk z dziedziny stomatologii społecznej, higieny i epidemiologii. Właściwa interpretacja danych źródłowych oraz sprawne rozwiązywanie zadań i problemów.
Dobra (4,0)	Prawidłowa odpowiedź na co najmniej 75% pytań testowych Dobra znajomość zagadnień przedstawionych na seminariach oraz w podręcznikach literatury podstawowej i uzupełniającej. Właściwa interpretacja danych źródłowych oraz rozwiązywanie większości zadań i problemów.
Dość dobra (3,5)	Prawidłowa odpowiedź na co najmniej 70% pytań testowych Znajomość zagadnień prezentowanych na seminariach i wiedzy przedstawionej w pozycjach literatury podstawowej w stopniu dobrym. Umiejętność interpretacji danych źródłowych i rozwiązywanie podstawowych, prostszych zadań i problemów.
Dostateczna (3,0)	Prawidłowa odpowiedź na co najmniej 60% pytań testowych Znajomość zagadnień prezentowanych na seminariach i wiedzy przedstawionej w pozycjach literatury podstawowej w stopniu dostatecznym. Umiejętność rozwiązywania i interpretacji podstawowych, prostszych zadań i problemów.

Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot:	Katedra i Zakład Higieny
---	---------------------------------

Adres jednostki:	ul. J. Miklicza-Radeckiego 7, 50-345 Wrocław
Numer telefonu:	71 784 15 02; faks 71 784 15 03
E-mail:	wl-10@umed.wroc.pl

Osoba odpowiedzialna za przedmiot (koordynator):	Prof. dr hab. Krystyna Pawlas
Numer telefonu:	71 784 15 01
E-mail:	krystyna.pawlas@umed.wroc.pl

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia:				
Imię i nazwisko:	Stopień / tytuł naukowy lub zawodowy:	Dyscyplina naukowa:	Wykonywany zawód:	Forma prowadzenia zajęć:
Paweł Gać	prof. dr hab. n. med.	nauki medyczne	nauczyciel akademicki, lekarz radiolog	seminaria
Aleksandra Jaremków	dr nauk o zdrowiu	nauki o zdrowiu	nauczyciel akademicki, specjalista zdrowia publicznego	seminaria
Iwona Markiewicz-Górka	dr biol med.	nauki medyczne	nauczyciel akademicki, biotechnolog	seminaria
Karolina Czerwińska	lekarz	nauki medyczne	doktorant, lekarz	seminaria

Data opracowania sylabusa

29.05.2020 r.

Imię i nazwisko autora (autorów) sylabusa:

Prof. dr hab. Krystyna Pawlas

Dr Iwona Markiewicz-Górka

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

Prof. dr hab. Krystyna Pawlas

.....

Podpis Dziekana wydziału zlecającego przedmiot:

.....